

організаційної структури залізничного комплексу України в сучасних умовах : монографія / В.Л.Дикань, М.В.Кондратюк. - Харків: УкрДАЗТ, 2010. – 190 с.

Ю.М.Цветов, М.В. Макаренко, М.Ю.Цветов та ін. К.:КУЕТТ, 2007. – 222с.

6. Сич Є.М. Пасажирський комплекс залізничного транспорту: розвиток і ефективність. / Є.М.Сич, В.П.Гудкова – К.: Вид-во "Аспект-Полиграф", 2004. – С. 174-190.

5. Проблеми та основні напрямки реформування залізничного транспорту України /

*Рецензент д.е.н., професор УкрДАЗТ Кірдіна О.Г.
Експерт редакційної колегії к.е.н., доцент УкрДАЗТ Зубенко В.О.*

УДК 658.23:656.2

ВИКОРИСТАННЯ ДОСВІДУ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ У СТВОРЕННІ ТРАНСПОРТНО-ЛОГІСТИЧНИХ ЦЕНТРІВ В УКРАЇНІ

Кондратюк М.В., к.е.н., доцент (УкрДАЗТ)

В статті досліджується досвід створення і функціонування транспортно-логістичних центрів у ЄС. Основним чинником, який повинен визначити принципи побудови транспортно-логістичних центрів в Україні, є процес створення компаній-операторів за участю ПАТ „Укрзалізниця” для поєднання умов постачань з операціями по перевезенню вантажів декількома видами транспорту.

Ключові слова: залізничний транспорт, логістичні центри, транспортно-логістична система України.

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ОПЫТА ЕВРОПЕЙСКОГО СОЮЗА В СОЗДАНИИ ТРАНСПОРТНО ЛОГИСТИЧЕСКИХ ЦЕНТРОВ В УКРАИНЕ

Кондратюк М.В., к.е.н., доцент (УкрГАЗТ)

В статье исследуется опыт создания и функционирования транспортно-логистических центров в ЕС. Основным фактором, который должен определить принципы построения транспортно-логистических центров в Украине, является процесс создания компаний-операторов с участием ПАТ „Укрзалізниця” для объединения условий поставок с операциями по перевозке грузов несколькими видами транспорта. В функции такого оператора кроме экспедиторских функций должны входить новые виды деятельности: банковская с финансированием всего комплекса операций, страховая и другие, которые раньше не выполнялись экспедиторами перевозок.

Ключевые слова: железнодорожный транспорт, логистические центры, транспортно-логистическая система Украины.

USE OF EXPERIENCE OF EUROPEAN UNION IN CREATION OF LOGISTIC CENTERS IN UKRAINE

Kondratyuk M.V., Candidate of Economic Sciences, associate professor (USA of RT)

In the article experience of creation and functioning of transport-logistic centers is probed in ES. A basic factor which must define principles of construction of transport of logistic centers in Ukraine is a process of creation of companies-operators with participation of PAT Ukrzaliznyca for the association of terms of deliveries with operations on transportation of loads a few types of transport. In the function of such operator the new types of activity must enter except for dispatch functions: bank with financing of all complex of operations, insurance et al, which before was not executed dispatch of transportations. It is expressed in that dispatch of transportations of loads in international to direct all-rail or in the mixed connection transformed at the dispatch-operators of the general distributing or dispatch-integrators. Creation of companies-operators after participation of Ukrzaliznyca

will allow to pass to the market methods of forming of tariffs organizations of the mixed transportations. Only concerted work of all lanocs transport logistic which takes into account the systems of Ukraine competition between existent logistic companies and owns a necessary infrastructure, capable to provide integration of Ukraine in the international market of transport services and provide development of transit potential of country. For the modern stage of development of a transport complex of Ukraine, and foremost railway transport, creation of transportno-logistichnikh centers is especially actual as access of the Ukrainian products to the foreign markets will strengthen the level of competition

Keywords: railway transport, logistic centers, intertransport logistic system.

Постановка проблеми та її зв'язки з науковими чи практичними завданнями. Для сучасного етапу розвитку транспортного комплексу України, і перш за все залізничного транспорту, створення транспортно-логістичних центрів є особливо актуальним оскільки доступ української продукції на зарубіжні ринки посилить рівень конкуренції як на внутрішньому ринку, так і на транспортні послуги з боку іноземних виробників. Тому створення транспортно-логістичних центрів є не лише засобом підвищення ефективності роботи виробників, але і головним засобом в конкурентній боротьбі за транспортний ринок.

Сьогодні в Україні ринок логістичних послуг є невід'ємною складовою національної економіки і засобом розвитку галузей та інтеграції до світового господарства. Позитивною є динаміка індексу логістичної активності України - за останні два роки, після значного зниження, країна перемістилася у інтегральному рейтингу з 102 місця на 66. Ринок логістичних послуг України, незважаючи на кризові роки, має позитивну динаміку зростання, його місткість у 2013 році оцінювалася близько 16 - 18 млн. дол. США. До основних сегментів ринку відносять транспортно-експедиційні послуги, професійні складські послуги, експрес-доставку та контрактну логістику [1].

Незважаючи на позитивні зміни, що відбуваються на ринку транспортно-логістичних послуг за рахунок діяльності ДП "УТЛЦ", в цілому рівень розвитку логістичних центрів в Україні як і раніше залишається на низькому рівні [2].

Виходячи з цього, автор вважає, що ПАТ „Укрзалізниця” на етапі впровадження сучасних логістичних технологій повинно використовувати міжнародний досвід у створенні та ефективному функціонуванні транспортно-логістичних центрів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Окремі принципові аспекти створення та функціонування транспортно-логістичних центрів в Україні теоретично обґрунтовано в працях провідних вітчизняних науковців: Є.Крикавського, Н.Чухрая, М.Окландера, Н.Гарнавської, Р.Сивака, Н.Чорнописьки, О.Шандрівської [3-5].

Проаналізувавши наукові результати, які отримано у наукових дослідженнях

Є.Крикавського, Н.Чухрая та М.Окландера, автор вважає, що в них недостатнім чином розглянуто європейський досвід створення транспортно-логістичних центрів та не надано рекомендації щодо застосування основних принципів їх побудови.

Виділення невирішених частин загальної проблеми. Активізація структурних перетворень неможлива без змін логістичної галузі на державному рівні. Суттєвих змін потребує нормативне та організаційне забезпечення логістичної діяльності, модернізація транспортно-логістичної інфраструктури, включаючи створення мережі міжнародних транспортно-логістичних центрів, оновлення парку транспортних засобів. Вирішити ці проблеми дозволить розгляд міжнародного досвіду функціонування транспортно-логістичних центрів в ЄС.

Постановка мети і задач. Метою цієї статті є дослідження досвіду функціонування транспортно-логістичних центрів у ЄС та розкриття основних принципів побудови сучасних транспортно-логістичних центрів на залізничному транспорті України.

Виклад основного матеріалу. Сьогодні загальний обсяг європейського ринку логістичних послуг складає більше 600 млрд. євро, при цьому 30% логістичних функцій у всіх галузях економіки приходить на логістичні компанії. Досвід країн ЄС показує величезну роль транспортно-логістичних центрів. Так, в Голландії діяльність транспортних логістичних центрів приносить 40% доходу транспортного комплексу, у Франції - 31%, у Німеччині - 25%. У країнах Центральної і Східної Європи ця доля в середньому складає 30%. Терміни окупності транспортно-логістичного центру складають в середньому 5-9 років.

На території ЄС в 1991 році була створена Європейська асоціація транспортно-логістичних центрів. Членами цієї організації є 62 компанії, що представляють 10 європейських держав (Італія, Іспанія, Франція, Португалія, Данія, Німеччина, Греція, Угорщина, Україна і Люксембург). Вони створюють і управляють діяльністю транспортно-логістичних центрів по всій Європі, в яких функціонують близько 2400 транспортних і логістичних компаній. Основна мета діяльності Європлатформи полягає в

просуванні і розширенні концепції створення транспортно-логістичних центрів на європейському просторі і по всьому світу, а також у встановленні і розвитку взаємин з транспортно-логістичними системами інших країн і регіонів [5].

Згідно з визначенням, прийнятим Європейською транспортною комісією, транспортно-логістичний центр – це територіальне об'єднання незалежних компаній, що займаються вантажними перевезеннями і супутніми послугами (по зберіганню, технічному обслуговуванню і ремонту), що включає, щонайменше, один термінал придатний для інترمодальної перевезень. У ЄС під поняттям „транспортно-логістичний центр” розуміють діловий район, в якому всі операції по транспортуванню, логістичному обслуговуванню і обробці вантажопотоків, як на національному, так і на міжнародному рівні, здійснюються різними операторами [6].

У ЄС вироблена загальна структура, характерна для транспортно-логістичних центрів, основними принципами побудови якої є: створення за підтримкою держави; володіння залізничними і автомобільними під'їзними коліями та філіями поблизу місць розташування споживачів, які забезпечуються товарами за технологією нічних перевезень так, щоб необхідні вантажі були на місці вже на початок робочого дня; внутрішня кооперація і співпраця з транспортно-логістичними центрами, розташованими в інших регіонах або на кордоні з іншими країнами; необхідність великої кількості незалежних і конкуруючих між собою транспортно-логістичних компаній, наявність терміналу і великої кількості компаній, що надають допоміжні послуги; наявність загального і доступного для всіх устаткування для обробки вантажів та його використання; перехід до транспортно-термінальних систем вантажних перевезень, що стимулює розвиток комплексного обслуговування споживачів транспортних послуг шляхом запровадження системи комбінованого транспорту.

Висновок. На думку автора, досвід створення і функціонування транспортно-логістичних центрів у ЄС показує, що основним чинником, який повинен визначити принципи побудови транспортно-логістичних центрів в Україні, є процес створення компаній-операторів за участю ПАТ „Укрзалізниця” для з'єднання умов постачань з операціями по перевезенню вантажів декількома видами транспорту. Це виражається в тому, що експедитори перевезень вантажів в

міжнародному прямому залізничному або в змішаному сполученні трансформуються в експедиторів-операторів загального розподілу або експедиторів-інтеграторів. У функції такого оператора крім експедиторських функцій повинні входити нові види діяльності: банківська з фінансуванням всього комплексу операцій, страхова та інші, що раніше не виконувалися експедиторами перевезень.

Створення компаній-операторів за участю ПАТ „Укрзалізниця” дозволить перейти до ринкових методів формування тарифів і організації змішаних перевезень.

Лише погоджена робота всіх ланок транспортно-логістичної системи України яка враховує конкуренцію між існуючими логістичними компаніями та володіє необхідною інфраструктурою, здатна забезпечити інтеграцію України в міжнародний ринок транспортних послуг і забезпечити розвиток транзитного потенціалу країни.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Транспортно-логистические центры: зарубежный опыт. [Електронний ресурс]. – Режим доступу до публікації: URL:<http://elc-ua.com/ru/news/60>
2. Кондратюк М.В. Формування системи логістичного сервісу на залізничному транспорті України [текст] /М.В. Кондратюк// Вісник економіки транспорту і промисловості, 2013.- №44.– С.53-56.
3. Чернописька Н. В. Тенденції та перспективи ринку логістичних послуг України / Н. Чернописька, О. Шандрівська // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». – 2012. – № 735. –С. 224–249.
4. Тарнавська Н. П. Інноваційне управління конкурентоспроможністю логістичних ланцюгів: монографія / Н. П. Тарнавська, Р. Б. Сивак. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2011.–240с.
5. Тарнавська Н. П. Організаційні та інфраструктурні передумови створення міжнародного логістичного центру / Н. П. Тарнавська, Р. Б. Сивак//Бізнес–Інформ. – 2013. – № 13. –С. 29–35.
6. Перспективы создания транспортно-логистической системы [Електронний ресурс]. – Режим доступу до публікації: http://www.logist.by/i/materials/data/ic_materials/6/

*Рецензент д.е.н., професор УкрДАЗТ Кірдіна О.Г.
Експерт редакційної колегії к.е.н., доцент УкрДАЗТ Токмакова І.В.*